

Nordiskt och internationellt samarbete för att stärka klövvården

Terje Fjeldaas

*Kollegaen fra den andre siden av
kjølen som også er interessert i
klauver*

Innhold

Mitt samarbeid med Christer

Annet nordisk samarbeid

Internasjonalt samarbeid

Møtte Christer første gang i 1986

Jeg kjørte veterinærpraksis i Askim etter 6 år ved NMBU Veterinærhøgskolen i Oslo - Dr. scient studium i kirurgi på store dyr med forskningsoppgave på klauvhelse på storfe

Christer kom til Askim der vi diskuterte klauv og så på dias av avvikende klauvformer og klauvsjukdommer

Senere har vi hatt regelmessig faglig kontakt, og etterhvert har vi utviklet et vennskap

Kerstin Plym Forshell

Kerstin som da hadde blitt ansatt i TINE / Helsetjenesten for storfe i Norge, tok kontakt med meg for å initiere et norsk forskningsprosjekt på klauvhelse i 2000

Hun var en katalysator for kontakt mellom det norske og svenske klauvmiljøet og i 2000 besøkte Christer, Thomas, Kerstin og jeg en besetning i Rogaland med mistanke om digital dermatitt

Thomas Manskes disputas i 2002

Samarbeid mellom Sverige og Norge

Utdanning og sertifisering av klauvskjærere (klövvårdare). Like sertifiseringseksamener i Sverige og Norge

Registrering og overvåkning av klauvsjukdom (I Sverige initiert av Svensk Husdjurskjøtsel i 1995)

Samarbeid ved disputaser med Christer som opponent

Faglige seminarer med fokus på korrekt klauvskjæring og sykdommer som fång, klauvråte og digital dermatitt

Rättvik 2013

Uppsala 2015

Sertifisering

Alvesta 2014

Stor økning 2016

KLÖVPENG

EU-støtte for bedre klauvhelse

Sertifiserte klauvskjærere

- Teoretisk og praktisk eksamen
- Funksjonell klauvskjæring (verkning)
- Klauvsjukdommer: årsak, diagnostikk / overvåkning, behandling og forebygging
- Dyrevelferd, forskrifter om forebyggende klauvhelsearbeid
- Arbeidsforhold (HMS)
- Biosecurity, smittehygieniske forhold og forebygging av spredning av smittsomme klauvsjukdommer

Teoretisk eksamen

Praktisk eksamen

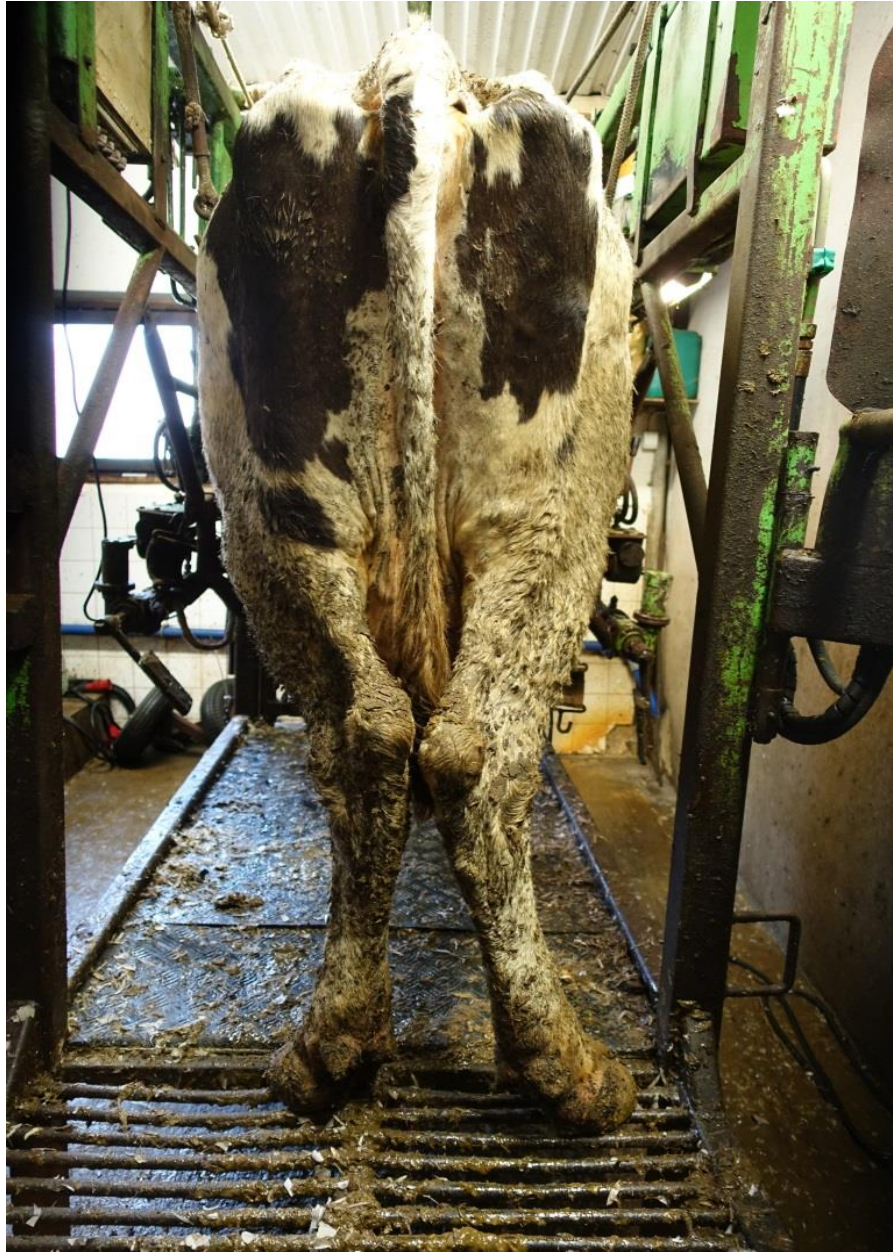

Vurdering før beskjæring:

Halthet

Beinstilling og klauvform

Strategi for beskjæringen

Vurdering av resultatet etter beskjæring

Krav om score 3 eller bedre for å bestå:

1. Perforert såle, tynn og ujevn, stor risiko for halthet
2. Store feil som ikke kan korrigeres, ujevn vektfordeling
3. Mange mindre feil som kan korrigeres, for lite beskjæring, dårlig beskåret bæreflate
4. Jevnt over korrekt beskjæring, få og små feil som lett kan korrigeres
5. Svært godt resultat, korrekt gjennomført klauvskjæring

Bandasjering	Bør sitte på i 3 dager Vær obs på hudskader
Klossing	Klossen skal limes på korrekt slik at den gir god avlastning av den andre klauva. Skal ikke løsne ved slag med hammer.

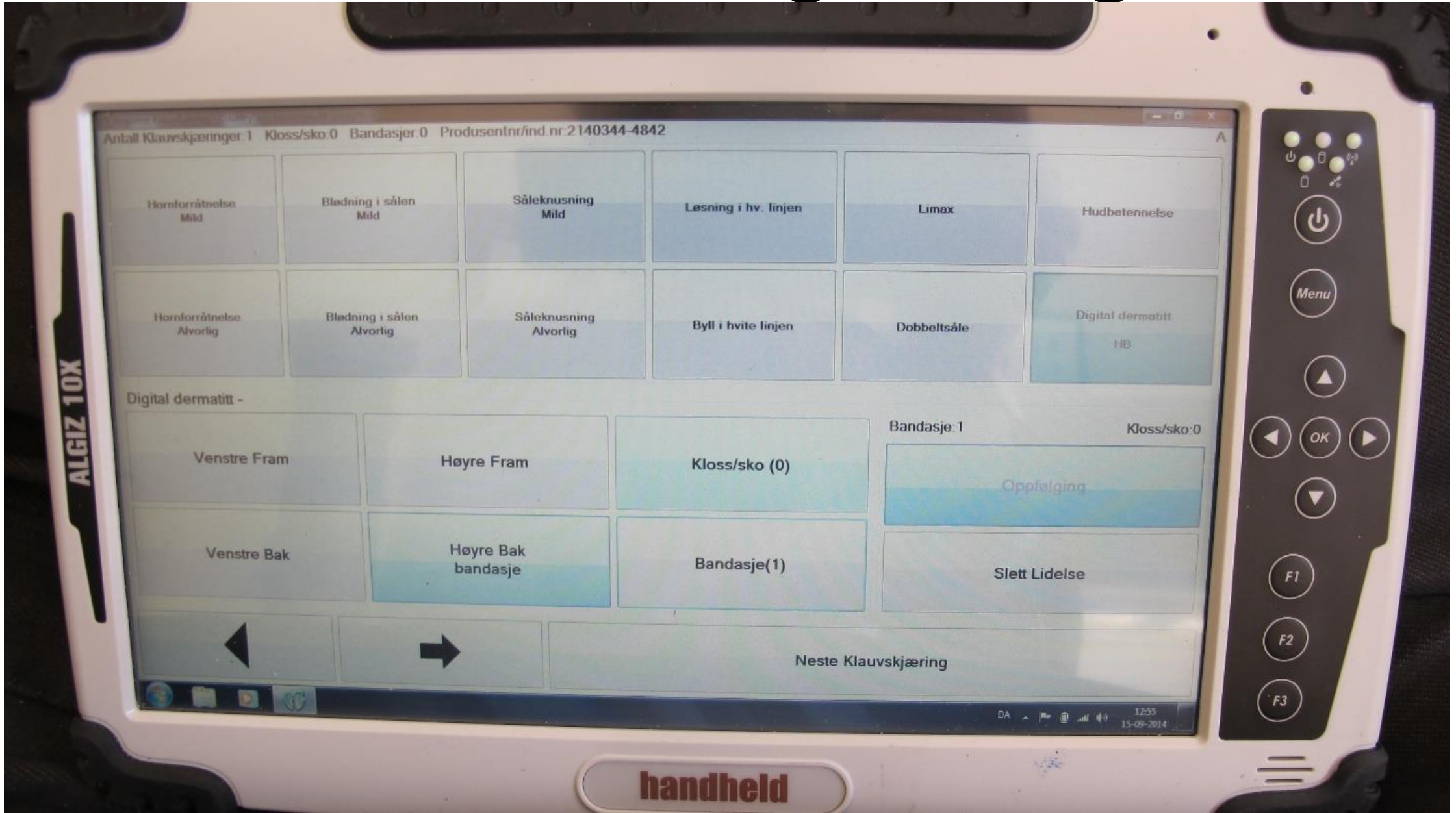
Verkning og eventuell lokal utskjæring / behandling

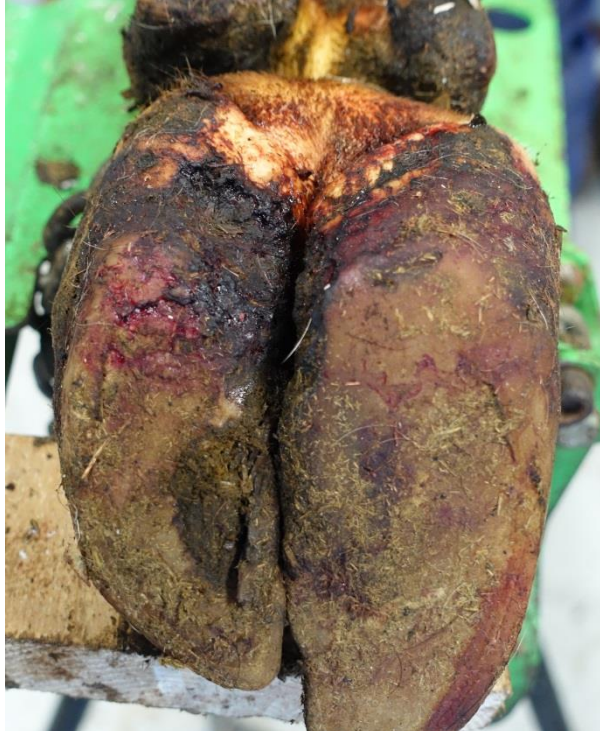

Klauvsjukdommer – digital dermatitt og byll i den hvite linjen

Elektronisk registrering

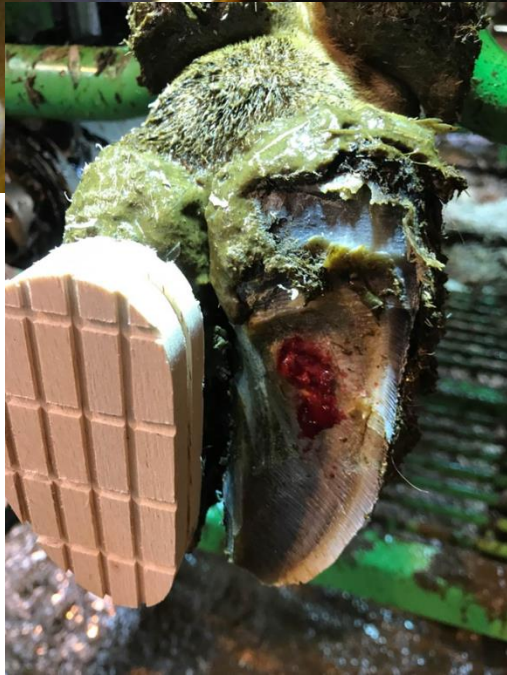

Verkning av slakteklauv

Påliming av kloss og bandasjering

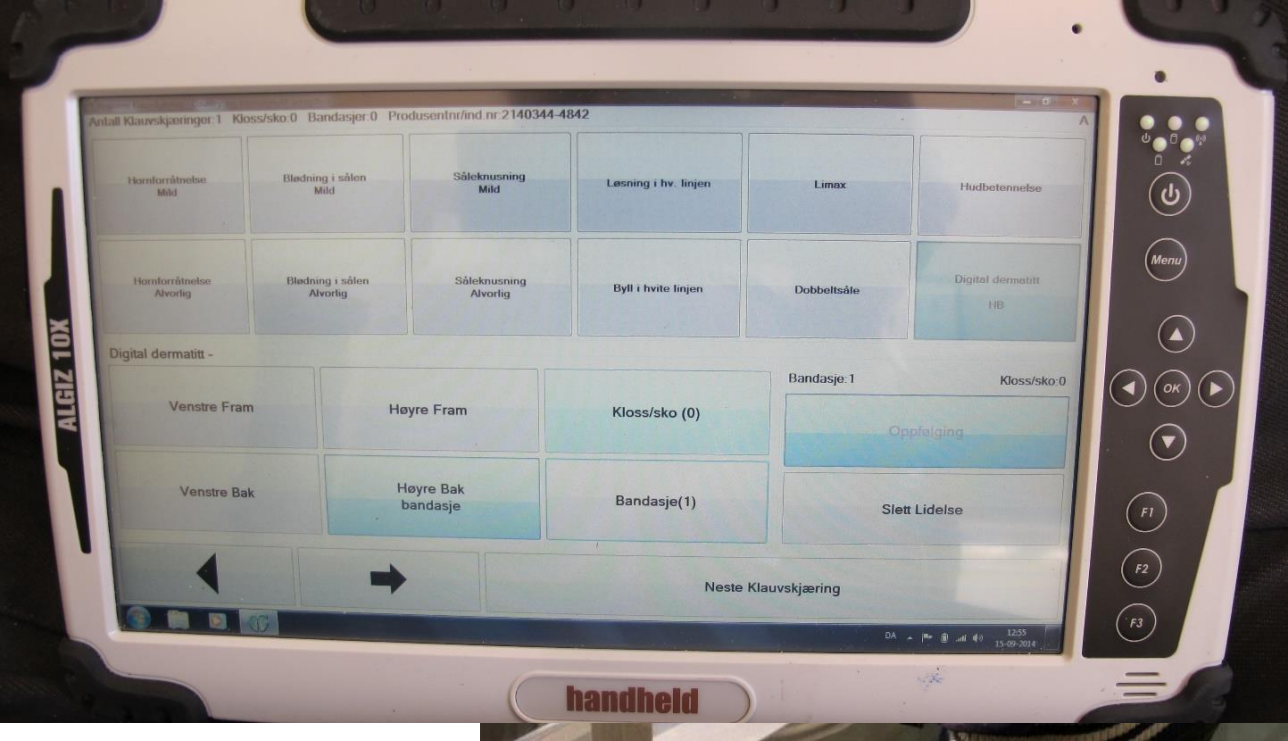
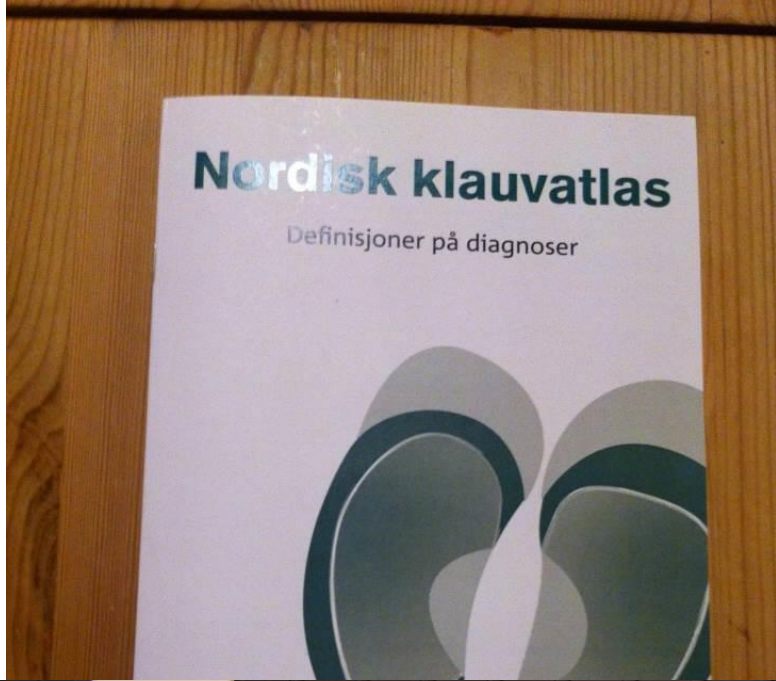

Anonym klauv

Nordic Ruminant Lameness Research Network

- Møter hvert annet år som skifter mellom de nordiske landene inkludert Estland
- Pågående forskning presenteres og diskuteres
- Mye om klauvskjæringsrutiner, diagnostikk, elektronisk registrering og overvåkning, digital dermatitt og beitegang
- Felles **Nordisk klauvatlas** (2013) – revisjon i disse dager
- Hvordan gjøre definisjoner og diagnoser enkle å forstå for klauvskjærerne, men samtidig slik at de er nyttige for forskning og avlsarbeid
- **Elektronisk registrering** – felles nordisk klauvprogram med samarbeid mellom Sverige, Finland og Danmark i Viking Genetics

Samarbeid mellom klauvskjærerlagene i de skandinaviske landene

Årsmøtene for klauvskjærerforeningene i de skandinaviske landene samkjøres ofte med felles faglig program

Første gang på Soria Moria i Oslo i 2005

Siste gang i Barsebäck i januar 2019 der det norske klauvskjærerlaget ble invitert til årsmøtet i den Svenske klövvårdsföreningen

Internasjonalt samarbeid

Christer fullførte sin Dr. grad i 1995 med avhandlingen:

«Digital disorders in dairy cattle with special references to laminitis and heel horn erosion: The influence of housing, management and nutrition»

Fakultetsopponent Paul R Greenough

Allerede da etablerte Christer et internasjonalt faglig nettverk

Post doc studium ved Washington State University fra 1997 - 99

Sentrale temaer for Christers forskning inkludert ved veiledning av PhD stipendiater

Klauvskjæring og klauvskjæringsrutiner

**Oppstalling med særlig fokus på golv *versus* halthet, klauvsjukdom,
klauvform og dyrevelferd**

**Mekanikk og belastningens betydning for patogenesen ved
fångrelaterte sykdommer**

Beitegang og klauvhelse

**Smittsomme klauvsykdommer: hornforråtnelse,
klövspaltinflammasjon og digital dermatitt**

Halhetskongressen «Lameness in ruminants»

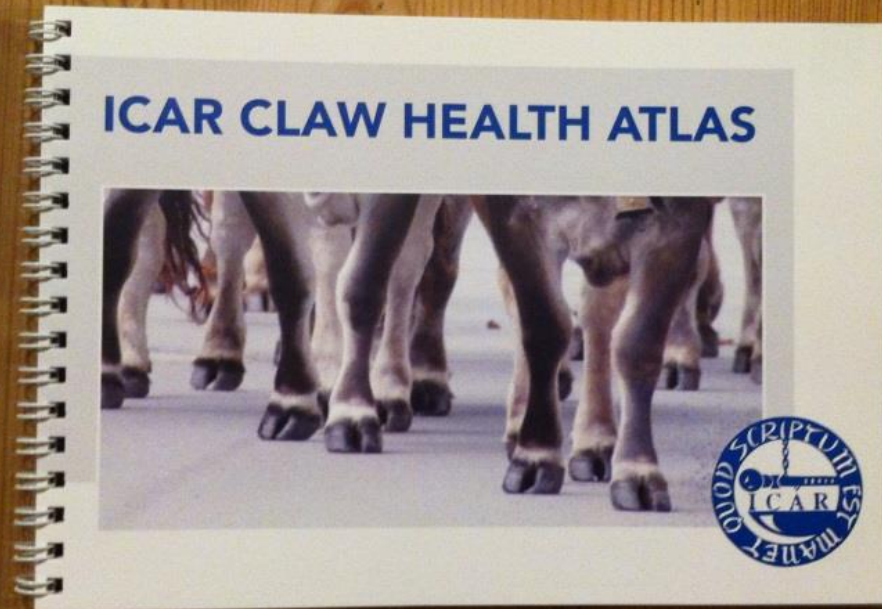

Nomenklatur av klauvsjukdom

Den første internasjonale gruppen som jobbet med nomenklatur av klauvsjukdom, ble etablert i 1976

Parma 2000: Workshop-rapport om deskriptiv nomenklatur av klauvsjukdom ble presentert med Christer som førsteforfatter

Christer har senere bidratt vesentlig, blant annet med utviklingen av **the ICAR Claw Health Atlas** (2015)

Fempunktsplan for kontroll av Digital Dermatitt

Kontrollplanen finner du i PDF her: <http://storfehelse.no/klauv/klauvlidelsen>

Fempunktsplanen i korte trekk

1. Unngå smitte mellom besetninger

2. Redusere smittepress og unngå smitte mellom dyr i hver enkelt besetning.

3. Tidlig identifisering, registrering og behandling

4. Hold klauvene reine og benytt desinfiserende fotbad / spyling for å forebygge videre spredning av DD i besetningen

5. Sett lang- og kortsiktige mål for klauvhelsa og følg opp

Hva særpreger klauveksperter Christer?

Faglig dyktig og oppdatert

Kritisk med sunn skepsis

Praktisk og nevenyttig – en god klauvskjærer

Innovativ og kreativ – han har kombinert sterk teoretisk innsikt med praktiske løsninger i sin egen forskning og som veileder i andres forskning

**Lykke til som
pensjonist
Christer**